

TIL FUU
3/5 - 2011

Særlige evner og talenter skal plejes – passiv forsørgelse skal undgås

Tak fordi vi måtte komme - vi har glædet os. Som forældre til flere børn med autisme, ser vi, at vore børn rummer specielle kompetencer.

De er en talentmasse, samfundet har brug for.

De skal mødes på deres særlige behov, som adskiller dem fra andre unge – så kommer deres potentiale frem.

Nicolai:

Ligner alle andre unge, men sanser og fungerer anderledes: (forklar kort, svært ved at afkode andre menneskers adfærd, afledes let, mangler filter til at sortere indtryk i væsentligt/uvæsentligt, trættes af mange indtryk og kan så ikke holde fokus)

Socialt rettet, men kan ikke holde til at være sammen med mange mennesker.

Har prøvet at gå i en almindelig folkeskole, men magtede det ikke. Har også prøvet at blive presset så meget i skolen, at jeg fik en blokering og ikke lavede lektier i 1½ år, blev stresset og depressiv.

På trods af handicap bestået fuld FSA med flot resultat. Har mange ressourcer. Lærer nemt og har ekstrem god hukommelse.

Vil gerne videre med gymnasiet, men der er ikke noget tilbud i Århus og heller ikke andre tilbud, som passer til min faglighed, og som jeg kan trives i og som jeg kan bruge som springbræt til videre uddannelse og arbejde.

Kan ikke gå uden at lave noget, så pt. malerkurser, holder oplæg på autisemekonferencer for fagfolk, skriver artikler.

Håber virkelig på et 4-årigt Asperger gymnasietilbud her i Århus. Synes jeg har gjort en kæmpeindsats for at få en eksamen, som jeg lige nu ikke kan bruge til noget, føler mig noget til grin og at jeg står på et sidespor.

Jeg vil gerne bruges til noget!

Birgitte:

Ressourcer vs. sårbarhed

Aspergere har et gennemgribende handicap og problematikker, der skal tages hensyn til, for at de kan præstere og udvikle sig positivt. – men de har også nogle helt særlige evner på det sproglige, matematiske og kreative område. Talenter. Og det som fanger dem, viser de stor engagement og ihærdighed i.

Ekskludere for at inkludere

Unge med aspergers syndrom har en længere og anderledes pubertet end andre unge. De modnes senere, og der er stor sårbarhed og risiko for depression. Ryger den unge først ned i depressionen, kommer der nemt et sortsyn, hvor den unge føler, at han slet ikke slår til og derfor let resignerer eller helt giver op – og dermed ikke bliver til gavn for fællesskabet.

Det 4-årige gymnasietilbud, som vi foreslår, vil i de 3 første år give en rolig indkøring og tilvænning og være et fredeligt studiemiljø med struktur, guiding og klare forventninger. Som Nicolai beskrev, så betyder den anderledes sansning og bearbejdning af indtryk, at der tæres rigtig meget på energien. Derfor bør skoledagen gøres kortere end normalt og fagene fordeles over 4 år.

Aspergerne skal være en ligeværdig del af gymnasiet og kunne møde andre unge fra gymnasiet f.eks. i frikvarter, kantine, i elevråd mv., men også have mulighed for at kunne trække sig efter individuelt behov. Roen og den delvise afskærmning vil mindske presset og give grobund for at udvikle sig fagligt og personligt.

På det 4. år formodes det, at eleverne er modnet og er studieparate, og der skal derfor sikres en god overgang til videre uddannelse, laves en slags udvidet brobygning til den videre tilværelse og uddannelse. Vi ønsker ikke, vores drenge kommer til at stå i et tomrum og ender på passiv forsørgelse.

Elsebeth:

4. års STX – ungdomsuddannelse, der peger frem mod alment studiemiljø

Det ekstra 4. år skal anvendes til at styrke de faglige og personlige kompetencer:

- Eleverne skal inkluderes i alm. gymnasieklasse i min. et fag, gerne højniveau
- De kan deltage i aktiviteter på det almindelige gymnasium
- Aspergerne skal lave projektarbejde, gerne sammen med nogle elever fra alm. gymnasieklasse
- De skal gives værktøjer til selvudvikling
- De særlige talenter på sproglige, tekniske, kreative felter skal i fokus i højniveaufag

Risskov Gymnasium er genbo til den bygning, der kan lejes lokaler i til aspergerne, så de er i nærmiljøet.

De kan komme til gymnasiets faglokaler via kælderindgang, så mylderet i hovedindgang, kantine, lounge mm kan undgås.

Har eleven styrke og interesse i at deltage i et fag i en almindelig klasse, kan det prøves af. Afstanden er intet problem.

Risskov Gymnasium har allerede erfaringer med nogle enkelte unge med aspergers syndrom.

Lærernes erfaringsudveksling vedr. hensyntagen i normalklasse og i aspergerklasse vil gavne begge steder. Dermed vil der reelt blive skabt større rummelighed i det almindelige gymnasium – som sidegevinst.

Det vil give alle elever en erfaringsbaseret tilgang til at se efter talenter og værdier hos andre.

Samarbejdet med IBM vil give en relation, som alle gymnasiets elever kan få glæde af – og IBM også senere i sin rekruttering af medarbejdere. IBM har allerede erfaringer med praktikanter fra AspIT.

Lige muligheder for samfundsdeltagelse

Det er vores ønske, at de unge aspergere skal føle, at deres ungdomsliv har en lighed med andre unges.

De skal bevare deres selvværd og blive bevidste om deres svage og stærke sider – med mulighed for at spejle sig i det almindelige gymnasium i de områder, hvor hver enkelt har størst talent og kan få succesoplevelser blandt ligeværdige.

Hensyntagen giver mindre stress – og højere gennemførelsesprocent.

Aspergerne har brug for brobygning og studiemodning for at få ledt dem videre til egentlig uddannelse.

Handicapkonventionen skal opfyldes – aspergere får kun lige muligheder på baggrund af den nødvendige tilrettelæggelse, hensyntagen og støtte.

Det 4. år er nødvendigt for at bidrage til 95 % målsætningen om gennemførelse af ungdomsuddannelse.

Aspergerens kompetencer styrker erhvervsliv og forskning – de er vedholdende, dybdegående og systematiske, de fungerer godt i specialistfunktioner.

Forsøgsprojektets resultater vil skabe pædagogisk viden, som kan udnyttes i andre skoleprojekter, erhvervsuddannelser, universitetsuddannelser.

Konklusion

Der er brug for aspergerens talenter. De skal plejes nu.

Tænk på, hvad Bill Gates og H.C. Andersen har betydet på hvert deres felt - og for samfundet.

TAK FORDI I LYTTEDE.

Nicolai Raskgaard Jensen

Elsebeth Pii Svane

Brigitte Byrén Jensen

Forsbode 3/5 - 2011, del. 14.